

เกษตรกร 'โพหัก'

เลี้ยงปลาสดแนวใหม่

สู่ภัยแล้ง-ไทยเงินล้าน

วันเพ็ญ ทิพย์สัน

เกษตรกร 'โพหัก'

เลี้ยงปลาสดแนวใหม่

สู้ภัยแล้ง-โกยเงินล้าน

รายงาน

9 ตัวต่อกิโลกรัม ขาย 240 บาท และอีกหลายขนาด นิสัย

“สมาชิกบางคนที่เลี้ยงปลาแม่ค้าแล้ว หากนำปลามาขายทำให้เกษตรกรมีรายได้จากกา

บาท แถมยังมีรายได้

เป็นปลาแดดเดียว นอก

เงินเข้ากองทุน 40% เป็น

เงินสวัสดิการกลุ่ม เช่น

และค่าเสื้อผ้า ทำให้ก่อ

พัฒนาด้านอาชีพการเลิ

อย่างยั่งยืน

“วันเพ็ญ” บอกด้ว

ประสบปัญหาภัยแล้ง

มีแนวคิดปรับเปลี่ยนก

น้อย จากเดิมจะซื้อ

แช่อยู่ในน้ำเกิดความ

น้ำเสีย ปกติ 1 วัน อ

ชั่วโม่ง ถ้ากินไม่หมด

ชั้นของน้ำขึ้นเรื่อย ๆ จ

มาทดลองใช้อาหารลักษณะ

อาหารหว่านในตาข่าย เพื่อ

ออกไปนอกตาข่าย ให้ปลา

ถ้ากินไม่หมดควรรุ่งขึ้นให้ล

ช่วยเรื่องการลดความเข้

ว่าจะสามารถสู้กับปัญหาน้ำ

เลี้ยงปลาใช้น้ำไม่มาก ส่วน

สามารถควบคุมการเลี้ยงได้

ลงได้ และลดปัญหาความ

สาเหตุของปัญหาน้ำเสียด้วย

พันธุ์

กว่า 10 ปีแล้วที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรโพหักรุ่งเจริญ ตั้งอยู่เลขที่ 87/1 หมู่ 9 ต.โพหัก อ.บางแพ จ.ราชบุรี เริ่มนำปลาสดมาเลี้ยงในบ่อดิน แล้วมีการลองผิดลองถูกพัฒนาปรับปรุงการเลี้ยงปลา จนเป็นอาชีพที่สร้างความมั่นคงแก่ครอบครัว

วันเพ็ญ ทิพย์สัน ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโพหักรุ่งเจริญ เผยว่า เดิมเกษตรกร ต.โพหัก จะมีอาชีพทำข้าวเกรียบเห็ดนางฟ้าขาย ต่อมาในปี 2546 สมาชิกบางส่วนเริ่มเลี้ยงปลาสดในพื้นที่กว่า 200 ไร่ แรกๆ จะจับปลาขายส่งแม่ค้าที่มารับซื้อจาก จ.สุพรรณบุรี แต่มีปลาที่เหลืออยู่กันพอ จึงนำมาทำตากแดดเดียวแบ่งปันให้เพื่อนบ้านชิม พบว่ามีรสชาติอร่อยจึงลองแปรรูปขายในท้องถิ่นก่อน ภายหลังได้รับบสนับสนุนจากจังหวัด เรื่องอุปกรณ์ต่างๆ ในการผลิต รวมทั้งมีการนำสินค้าไปออกงาน เช่น งานกาชาด งานวิสาหกิจชุมชนที่จังหวัดจัดขึ้น ถือเป็นการประชาสัมพันธ์กลุ่มอีกทางหนึ่ง ลูกค้าที่ซื้อไปรับประทานดีใจในรสชาติและความสะอาด หลายรายสั่งซื้อทางโทรศัพท์ หมายเลข 08-1909-5078 และบางครั้งเดินทางมาซื้อถึงกลุ่ม ซึ่งจะมีโอกาสได้ดูขั้นตอนการผลิตที่สะอาดปลอดภัยด้วย

“สำหรับที่บ้านมีพื้นที่เลี้ยงปลาประมาณ 100 ไร่ รวม 5 บ่อ แบ่งพื้นที่แต่ละบ่อไม่เท่ากัน บ่อเล็กสุดประมาณ 12 ไร่ มากสุด

ขนาด 30 ไร่ จะปล่อยลูกปลาไร่ละ 12,000-15,000 ตัว ระยะการเลี้ยง 8-10 เดือน อย่างบ่อเนื้อที่ 18 ไร่ สามารถจับปลาส่งแม่ค้าที่มารับถึงบ่อ มีอัตราการรอดอยู่ที่ประมาณ 1.8 แสนตัว น้ำหนักขนาด 6 ตัวต่อ 1 กิโลกรัม งวดที่แล้วได้น้ำหนักประมาณ 30 ตัน ได้เงินเกือบ 3 ล้านบาท จากการลงทุนไปกว่า 1 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีผลพลอยได้จับปลาช่อน และปลาหมอที่อยู่ในบ่อเป็นรายได้เสริมอีกด้วย”

“วันเพ็ญ” ระบุพร้อมบอกขั้นตอนการทำปลาสดแดดเดียว สรุปได้ว่า เริ่มจากเลือกปลาสดนำมาล้างน้ำแข็ง ด้วยการสาดน้ำแข็งที่ตัวปลาก่อน แล้วนำมาซอดเกล็ด โดยจะมีเคล็ดลับให้น้ำน้ำส้มสายชูผสมน้ำราดบนกองปลาสด เพื่อลดปัญหาแมลงวันตอม ซึ่งจะมีเครื่องคลุกเกลือกตามสูตร ที่ได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม พอได้ปลาจาก

วันเพ็ญ ทิพย์สัน

การทอดเกล็ดแล้ว จึงใส่ปลา
พร้อมเครื่องผสมตามสูตรลงใน
เครื่องคลุกเกลือก จากนั้น
นำปลาไปหมักกับน้ำแข็งไว้
ประมาณ 2 คืน จึงนำออกมา
ตัดหัวพร้อมล้างให้สะอาด
ก่อนนำออกมาตากแดดพอ
ผิวปลาแห้งตึง จึงเก็บนำมา
คัดไซซ์ ได้แก่ ปลาสดขนาด
6 ตัวต่อกิโลกรัม ขายกิโลกรัม
ละ 300 บาท ขนาด 7 ตัวต่อ
กิโลกรัม ขาย 280 บาท 8 ตัว
ต่อกิโลกรัม ขาย 260 บาท

9 ตัวต่อกิโลกรัม ขาย 240 บาท 10 ตัวต่อกิโลกรัม ขาย 220
บาท และอีกหลายขนาด นำมาแพคใส่ถุงเข้าระบบเครื่อง
สุญญากาศนำใส่ห้องฟรีซเตรียมส่งจำหน่าย

“สมาชิกบางคนที่เลี้ยงปลาสดและเหลือจากการขาย
แม่ค้าแล้ว หากนำปลามาขายกลุ่ม ก็จะได้ตามราคาที่ตั้งไว้
ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงหลักแสนบาทถึงหลักล้าน
บาท แถมยังมีรายได้เสริมจากการรับจ้างกลุ่มแปรรูป
เป็นปลาแดดเดียว นอกจากนี้ ยังมีสวัสดิการแบ่งเป็น
เงินเข้ากองทุน 40% เป็นเงินปันผล และอีก 20% เป็น
เงินสวัสดิการกลุ่ม เช่น พาไปศึกษาดูงานในจังหวัดต่างๆ
และค่าเสื้อผ้า ทำให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งนำไปสู่การ
พัฒนาด้านอาชีพการเลี้ยงสู่กับวิกฤตภัยแล้งในพื้นที่ได้
อย่างยั่งยืน

“วันเพ็ญ” บอกด้วยว่า ระยะเวลาหลัง จ.ราชบุรี เริ่ม
ประสบปัญหาภัยแล้ง มีปัญหาเรื่องน้ำเกิดขึ้น ทำให้
มีแนวคิดปรับเปลี่ยนการเลี้ยงปลาสดที่มีการใช้น้ำ
น้อย จากเดิมจะใช้อาหารลักษณะจมทำให้อาหาร
แช่อยู่ในน้ำเกิดความเข้มข้น มีผลทำให้เกิดปัญหา
น้ำเสีย ปกติ 1 วัน อาหารปลาจะแช่อยู่ในน้ำ 8-12
ชั่วโมง ถ้ากินไม่หมดจะละลายในน้ำเกิดความเข้มข้น
ของน้ำขึ้นเรื่อยๆ จึงหาวิธีคิดใหม่หัน

มาทดลองใช้อาหารลักษณะลอย โดยจะนำ
อาหารหว่านในตาข่าย เพื่อไม่ให้อาหารแหวก
ออกไปนอกตาข่าย ให้ปลาว่ายเข้าไปกินเอง
ถ้ากินไม่หมดวันรุ่งขึ้นให้ลดอาหารปลาลง จะ
ช่วยเรื่องการลดความเข้มข้นของน้ำในบ่อ คาด
ว่าจะสามารถสู้กับปัญหาน้ำแล้งได้ เพราะการ
เลี้ยงปลาใช้น้ำไม่มาก ส่วนข้อดีของอาหารลอย
สามารถควบคุมการเลี้ยงได้ ลดปริมาณอาหาร
ลงได้ และลดปัญหาความเข้มข้นของน้ำซึ่งเป็น
สาเหตุของปัญหาน้ำเสียด้วย

พันธุ์ แก้วนุ้ย